

Přehled relevantní vybrané judikatury

Tento materiál slouží jako přehled vybraných částí rozhodnutí tak, aby se posluchač orientoval lépe v prezentované problematice.

[Stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 5. ledna 2017, sp. zn. PlsN 1/2015](#)

- Elektronický nosič (příloha k datové zprávě) doprovázející samotnou datovou zprávu podanou prostřednictvím informačního systému datových schránek je považován za součást daného podání ve smyslu zákonné definice kladné na elektronické podání v občanském soudním řádu nebo v trestním řádu, ledaže z obsahu projevené vůle strany vyplývá něco jiného.
- Byl-li z datové schránky odesílatele (oprávněného) odeslán do datové schránky soudu elektronický dokument, který obsahuje podání ve věci samé, považuje se tento dokument (příloha) za řádně podepsaný (uznávaným elektronickým podpisem), i když samotný dokument elektronicky podepsán není. Pokud byl ale daný dokument odeslán z cizí datové schránky, musí být opatřen uznávaným elektronickým podpisem.
- V případě, že bylo podání v elektronické podobě podepsáno uznávaným elektronickým podpisem, nepoužije se tzv. fikce podpisu podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.
- Procesní úkon, učiněný prostřednictvím datové schránky se považuje za procesní úkon učiněný písemně a podepsaný osobou, pro kterou byla datová schránka zřízena. Pokud je takovou osobou právnická osoba, má pak takový úkon učiněný prostřednictvím datové schránky stejnou účinnost, jako kdyby byl proveden osobou oprávněnou jednat za právnickou osobu.
- Soud primárně doručuje písemné vyhotovení rozhodnutí (či dalších písemností) do datové schránky v případě, že adresát má datovou schránku zřízenou. Pokud tomu tak není, přistoupí k jinému způsobu doručení. Soud pak rozhodnutí (či jiné písemnosti) doručuje prostřednictvím datové schránky jen jestli to povaha dané písemnosti umožňuje. Předpokladem ale je, že adresát má fyzickou osobu oprávněnou nebo pověřenou k přístupu do datové schránky a že nedošlo ke znepřístupnění datové schránky. Pokud právnická osoba prokáže, že neměla v době doručení osobu oprávněnou nebo pověřenou k přístupu do datové schránky (a daný stav nebyl zaviněn), nenastanou účinky doručení písemnosti.
- Má-li fyzická osoba zřízeno více datových schránek (např. datovou schránku fyzické osoby a zároveň datovou schránku podnikající fyzické osoby), je nutné písemnosti doručovat do té datové schránky, která odpovídá povaze doručované písemnosti. Účinky doručení nastanou ale rovněž doručením do nepřislušné datové schránky dané fyzické osoby s tím, že okamžik doručení nastává ve chvíli, kdy se do datové schránky přihlásí taková osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu.
- Lhůta pro fikci doručení (10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky) se považuje za lhůtu procesní a její běh se počítá v občanském soudním řízení dle občanského soudního řádu a v trestním řízení dle trestního řádu.

Rozsudek Nejvyššího soudu - 30 Cdo 1230/2007

- Písemná forma právního úkonu předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu. Písemnost spočívá v tom, že projev vůle (právní úkon) jednajícího subjektu zahrnuje všechny podstatné náležitosti zachycené v písemném textu listiny. Písemný projev musí být zároveň podepsán, tj. je platný až po podpisu jednající osoby. Smlouva, která musí být písemná, avšak nebyla jejími účastníky podepsána, nemůže vyvolat zamýšlené právní následky.

Rozsudek Nejvyššího soudu - 33 Cdo 3210/2007

- Formulář vyplněný návštěvníkem webových stránek cestovní kanceláře je pouze impulzem k iniciativě cestovní kanceláře předložit zákazníkovi návrh cestovní smlouvy. Je-li tento návrh předkládán prostřednictvím elektronických prostředků, musí být opatřen zaručeným elektronickým podpisem; k platnému uzavření cestovní smlouvy je třeba, aby byl stejným způsobem akceptován.

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích - 24 Co 696/2015

- Požadavku písemnosti ve smyslu § 561 odst. 1 o.z. je učiněno zadost i v situaci, kdy smluvní strana opatří smlouvu prostým elektronickým podpisem ve formě unikátního hesla či ID vázaného výhradně k její osobě, přičemž tak učiní mechanickými prostředky, tj. kliknutím na příslušné virtuální tlačítko. Takový podpis splňuje jak funkci identifikační, tak funkci autentizační.

Rozsudek Nejvyššího soudu - 23 Cdo 3439/2018

- S ohledem na uvedené se zdá být tedy požadavek kvalifikovaného podpisu jako excesivní a v rozporu s unifikovaným maximálním standardem stanoveným v čl. II Newyorské úmluvy, který v dané situaci podpis stran výslovně nevyžaduje. Vyžadováno je toliko důvěryhodné prokázání výměny vzájemné e-mailové komunikace mezi určitými osobami. Jestliže kvalifikovaný elektronický podpis rozhodčí smlouvy obsažené ve výměně e-mailů není podle čl. II Newyorské úmluvy stricto sensu vyžadován, pak ve smyslu tohoto ustanovení Nejvyšší soud dospěl k závěru, že mezi subjekty osob z různých států v mezinárodním obchodním styku může být uzavřena platně i rozhodčí smlouva sjednaná výměnou e-mailů neobsahující kvalifikovaný elektronický podpis.

Rozsudek Nejvyššího soudu - 26 Cdo 1230/2019

- Jak uvedl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1741/2017, na které odkázal odvolací soud, písemná forma právního jednání (ve smyslu § 561 a § 562 o. z.) předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu. Písemnost spočívá v tom, že projev vůle jednajícího subjektu zahrnuje všechny podstatné náležitosti zachycené v písemném textu listiny. Písemný projev musí být zároveň podepsán, tj. je platný až po podpisu

jednající osoby (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. 23 Cdo 1593/2012, jejichž závěry, byť se týkají formy právního úkonu podle ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, lze aplikovat i na formu právního jednání podle ustanovení § 562 odst. 1 o. z.).

- Námitky jsou právním jednáním, pro které je zákonem vyžadována písemná forma (§ 2314 o. z.), proto není důvodu posuzovat požadavky na zachování písemné formy u námitek odlišným způsobem, než jak je tomu u jiných právních jednání. Vnesla-li žalobkyně Námitky e-mailem ze dne 14. 6. 2016, který nebyl opatřen elektronickým podpisem, je závěr odvolacího soudu, že nedodržela písemnou formu Námitek, v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu.
- Rozhodnutí je ale nutno kritizovat v souvislosti s tím, že soud se nijak nezabýval tím, co elektronický podpis je a zejména nezjišťoval, jestli žalovaná námitku neopatřila „prostým“ elektronickým podpisem. Už v tom případě by dané naplnilo podmínku podpisu. Rozhodnutí je tak nutno považovat za špatné a matoucí, je možno jej rovněž kritizovat i svým rigidním výkladem, kdy tímto rozhodnutím bylo de facto žalované následně upřeno právo na spravedlivý přístup k soudu.

Nález Ústavního soudu - II. ÚS 3042/14

- Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. 8 Tdo 517/2014 konstatoval, že jestliže ustanovení § 59 trestního řádu za řádně učiněné podání považuje podání učiněné v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, je nutné uvedený požadavek zkoumat z hledisek vymezených v zákoně č. 300/2008 Sb., který v ustanovení § 2 odst. 1 stanoví, že datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Náležitosti datové schránky fyzické osoby jsou upraveny v ustanovení § 3 zákona č. 300/2008 Sb. Tyto lze ověřit podle obsahu identifikátoru elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu, podle kterého je nutné zkoumat, zda jsou dány všechny potřebné skutečnosti významné pro posouzení, zda jde o osobu oprávněnou k takovému úkonu a zda byly splněny i další nezbytné náležitosti takového podání. Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013 sp. zn. 21 Cdo 3489/2012, (schválené občanskoprávním kolegiem Nejvyššího soudu dne 12. 3. 2014) každému, kdo má zpřístupněnou datovou schránku, soud doručuje rozhodnutí, předvolání a další listiny do datové schránky (pro trestní řízení je tento postup upraven v ustanovení § 62 odst. 1 trestního řádu), aniž by adresát o takové doručení musel žádat nebo soudu sdělovat identifikátor své datové schránky. Soud zjišťuje z úřední povinnosti, zda má adresát zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku. Pokud podání učiní osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, nastává přímo ze zákona fikce písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek proto není nutné, aby podání bylo podepsáno zaručeným elektronickým podpisem, který je třeba vyžadovat jen tehdy, je-li podání provedeno za podmínek vymezených v zákoně č. 227/2000 Sb., neboť tím, z jaké datové schránky je úkon vůči soudu učiněn, je zajištěna jednoznačně identifikace osoby, která úkon učinila (

- S ohledem na výše uvedené Ústavní soud konstatuje, že napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci se dostalo do extrémního rozporu s principy spravedlnosti a nelze je označit jinak, než jako přepjatý formalismus. Krajský soud svým postupem porušil základní právo stěžovatele na spravedlivý proces, resp. na přístup k soudu, jež je mu zaručeno ustanovením čl. 36 odst. 1 Listiny.

Nález Ústavního soudu - IV. ÚS 1829/13

- Jak Ústavní soud uvedl např. v nálezu sp. zn. IV. ÚS 281/04 ze dne 25. 8. 2005 (N 165/38 SbNU 319), účelem právní úpravy týkající se formalit a podmínek řízení, jež musejí být dodrženy při podání návrhu k soudu, je zajistit řádný chod spravedlnosti a zejména respektování právní jistoty, která je jedním ze základních prvků výsadního postavení práva. Uplatněná omezení a výklad však nesmějí omezit přístup jednotlivce k soudům takovým způsobem nebo v takové míře, že by uvedené právo bylo zasaženo v samé své podstatě. I když tedy právo podat návrh podléhá zákonným podmínkám, soudy se musejí při aplikaci procesních pravidel vyhnout jak přehnanému formalismu, který by zasahoval do zásad spravedlivého procesu, tak přílišné pružnosti, která by naopak vedla k odstranění procesních podmínek stanovených zákonem.

Nález Ústavního soudu - II. ÚS 3042/12

- Ústavní soud shledává pro souzenou věc zcela přiléhavý i názor vyjádřený v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 16/2003-56 ze dne 12. října 2004 (publikováno pod č. 534/2005 Sb. NSS; dostupné na www.nssoud.cz), podle něhož "primárním účelem soudní ochrany obecně je poskytování ochrany subjektivním právům ... tato ochrana musí být skutečná a spravedlivá. Soudy jsou nezávislé a nestranné státní orgány, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech a které nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují; jiný přístup by byl stěžejí ústavně konformní a znamenal by odepření spravedlnosti. Právo na spravedlivý proces je jedním ze základních práv, které má každý vůči státu a které mu garantuje nejen Listina základních práv a svobod, ale též Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Meze práva na spravedlivý proces stanoví jednotlivé procesní řády (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání, procesní podmínky), při jejichž výkladu je v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nezbytné šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Nabízejí-li se přitom dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první." Totožné stanovisko k řešení interpretačních alternativ právních předpisů zaujal v řadě svých rozhodnutí rovněž Ústavní soud [např. v nálezech sp. zn. Pl. ÚS 48/95 ze dne 26. března 1996 (N 21/5 SbNU 171; 121/1996 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 5/96 ze dne 8. října 1996 (N 98/6 SbNU 203; 286/1996 Sb.), sp. zn. III. ÚS 31/97 ze dne 29. května 1997 (N 66/8 SbNU 149), sp. zn. IV. ÚS 310/05 ze dne 26. září 2005 (N 180/38 SbNU 443), sp. zn.

II. ÚS 275/08 ze dne 3. dubna 2008 (N 67/49 SbNU 31) či sp. zn. IV. ÚS 2492/08 ze dne 14. července 2011 (N 132/62 SbNU 79)].

- Ve světle závěrů shora citované judikatury je tedy evidentní, že procesní postup Nejvyššího soudu aplikovaný v projednávané věci není způsobilý obstát. Souhrnně vyjádřeno, jestliže dovolací soud nepřihlédl - s odůvodněním přepjatě formalistickým, postrádajícím navíc oporu v zákoně - ke stěžovatelem podanému dovolání, odňal tímto soud stěžovateli jeho právo na soudní ochranu a spravedlivý proces (odmítnutí spravedlnosti - denegatio iustitiae), garantované čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dovolací soud tak rovněž nedostal své povinnosti vyplývající z čl. 90 Ústavy České republiky, podle něhož jsou soudy povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům

Nález Ústavního soudu - II. ÚS 289/15

- Podle dosavadní právní teorie i praxe (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2012 č. j. 8 As 89/2011-31 nebo usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. května 2011 č. j. 3 VSPH 605/2011-P10-10) platilo i za účinnosti § 42 o. s. ř. ve znění do 31. prosince 2013, že zprávy doručené z datové schránky účastníka do datové schránky soudu a podání učiněná e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem není bez dalšího nutné doplňovat. Podání vůči soudu v podobě datové zprávy z datové schránky bylo považováno za řádně podepsané, jestliže je učinila buď osoba s originálním oprávněním uvedená v § 8 odst. 1 až 4 zákona o datových schránkách, anebo osoba pověřená. Podpis na listině u podání písemného nebo ústního do protokolu, resp. zaručený elektronický podpis u elektronického podání, je u datové zprávy odeslané z datové schránky nahrazen náležitou identifikací příslušné osoby, která vůči soudu učinila podání prostřednictvím datové schránky. Právní úprava (i soudní praxe) vychází z toho, že pouze v případech, kdy soud nemůže bezpečně ověřit autenticitu odesílatele, což je v případě běžné elektronické pošty (tj. nezaručená e-mailová zpráva), je následný kvalifikovaný autorizační postup namísto (ve formě doplnění významnějších podání do tří dnů). Naopak v případě datové schránky by byl požadavek další autorizace bezúčelný, na což novelou občanského soudního řádu účinnou od 1. ledna 2014 reagoval i zákonodárce, neboť datová schránka není anonymním úložištěm dat, naopak je striktně individuálně přidělena. Má-li tedy uznávaný elektronický podpis plnit účel verifikačního nástroje k určení osoby odesílatele, nenajde v případě doručování prostřednictvím datové schránky své využití a není ani namísto v takovém případě vyžadovat doplnění podání originální písemností. Rozhodl-li se stát pro povinné zřízení datových schránek určitým subjektům (např. advokátům), bylo by již nad únosnou míru, aby je dále zatěžoval dalšími povinnými administrativně-technickými požadavky. Bezpečnostní argument zastánců nutného připojení uznávaného elektronického podpisu ke každé jednotlivé příloze neobstojí v testu proporcionality, stojí-li na straně jedné rizika, která však musí být eliminována státem jako provozovatelem datových schránek, a na straně druhé vyšší stupeň administrativně-technického zatížení soukromých subjektů, jež by takovou změnu pocítily i finančně. Jedním ze základních principů právního státu je, že je povinen maximálně šetřit práva soukromých osob, bezdůvodně do nich

nezasahovat a neukládat soukromým osobám povinnosti, není-li to nezbytně nutné. Lze tedy uzavřít, že je-li obsahem zprávy odeslané z datové schránky podatele do datové schránky soudu dokument (podání v příloze), který další uznávaný elektronický podpis neobsahuje, je na něj přesto nutno pohlížet, jako by byl řádně podepsán, a není třeba vyžadovat doplnění podání originálem v písemné formě doručeným prostřednictvím pošty.

Usnesení Nejvyššího soudu - KSPH 64 INS 26339/2015, 29 NSR 133/2017-B-36

- Jak je zjevné ze shora uvedeného, úředně ověřený podpis je úzce vymezený institut s jasně danými náležitostmi, pravomocí osob, které mohou úřední ověření podpisu provést, a danými účinky. Legalizací tedy může být pouze proces provedený dle § 74 notářského řádu nebo dle § 10 a § 11 zákona o ověřování, a to pouze osobami vymezenými těmito zákony (lze ještě pro úplnost zmínit úpravu § 35 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve spojení s vyhláškou č. 272/2000 Sb., o ověřování pravosti podpisu nebo shody opisu nebo kopie s listinou velitelem lodě). Zákonodárce však přiznává stejné účinky jako úředně ověřenému podpisu i prohlášení advokáta dle § 25a odst. 1 zákona o advokacii. Zaručenému elektronickému podpisu však právní předpisy stejné účinky dosud nepřiznávají.
- To výstižně komentuje i odborná literatura (Melzer, F. a Korbel, F. v: Melzer, F., Tégl, P. a kol. Občanský zákoník – velký komentář, Svazek III, § 561. Praha: Leges, 2014, str. 642), podle které „požadavek úředního ověření podpisu vylučuje možnost využití elektronického podpisu, neboť v našem právu dosud chybí obecná úprava úředního ověření elektronického podpisu. Nicméně tento nedostatek je často prolamován výslovnými ustanoveními jednotlivých právních předpisů, které v různých případech umožňují nahradit úředně ověřený podpis zaručeným elektronickým podpisem. Tak tomu je např. při úkonech učiněných při elektronické dražbě, při podání insolvenčního návrhu nebo při podání návrhu na zápis do veřejného rejstříku osob“.
- I vyšší formy elektronických podpisů s nejvyšší mírou důvěryhodnosti jsou ekvivalentem „pouze“ vlastnoručnímu běžnému fyzickému podpisu. Nařízení přiznává tuto ekvivalenci výslovně v čl. 25 odst. 2 (ačkoli v odstavci 1 jsou přiznány účinky i nižším úrovním elektronických podpisů), avšak jen kvalifikovaným elektronickým podpisům (čl. 3 bod 12/ nařízení). Tomu odpovídal v rozhodné době uznávaný elektronický podpis dle § 11 odst. 3 zákona o elektronickém podpisu. Shodný přístup zastává jak Nejvyšší soud (viz stanovisko jeho pléna ze dne 5. ledna 2017, sp. zn. Plsn 1/2015, uveřejněné pod číslem 1/2017 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek) tak Ústavní soud (viz např. již náleze ze dne 24. dubna 2006, sp. zn. IV. ÚS 319/05, nebo i dovolatelem zmíněný, ač nesprávně interpretovaný, náleze sp. zn. II. ÚS 218/06), jakož i odborná literatura (srov. zejména Polčák, R. a kol.: Právo informačních technologií. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2018 str. 218 až 219 a 234 až 252; nebo také Koziak, J. a kol.: Notářský řád. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2018, str. 308).

Nález Ústavního soudu - II. ÚS 3518/11-1

- V předmětné věci je nepochybné, jak ostatně správně uvádí i Městský soud v Praze (bod 5), že podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné

moci (viz § 18 ZoEÚ) je učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci (viz též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010 sp. zn. 9 Afs 28/2010 nebo Budiš, P., Hřebíková, I.: Datové schránky. 1. vydání. Olomouc. ANAG, 2010, str. 110). Z výše uvedeného je patrné, že stěžovatelka dodala, tj. doručila předmětné odvolání Obvodnímu soudu pro Prahu 5 dne 9. 5. 2011 v 19:27:30 hod. (datová zpráva ID 45878919, bod 10). Argument městského soudu o tom, že stěžovatelka tuto skutečnost nikterak neprokázala, je lichý, neboť výše uvedené skutečnosti jsou obsaženy v informačním systému datových schránek (viz § 14 ZoEÚ) a jsou obecným soudům plně dostupné (bod 10); jedná se tak o skutečnosti známé soudu z jeho činnosti, jež není třeba v občanském soudním řízení dokazovat (viz § 121 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). O to víc je zarážející, že městský soud i ve svém vyjádření k ústavní stížnosti setrval na svém závěru o opožděnosti stěžovatelkou podaného odvolání, a to i přesto, že byl stěžovatelkou opakovaně upozorněn na skutečnost, že "identifikátor elektronického podání", z něhož při svém rozhodování městský soud vycházel, neobsahuje údaj o dodání datové zprávy, nýbrž je nastaven tak, že odděluje okamžik dodání a doručení datové zprávy jako v případě doručování fyzickým a právnickým osobám (viz vyjádření realizátora datových schránek, bod 10).

- Vzhledem k uvedeným skutečnostem dospěl Ústavní soud k závěru, že postupem Městského soudu v Praze došlo nejen k porušení zákona, tedy zejména příslušných ustanovení občanského soudního řádu a ZoEÚ, ale že tímto postupem bylo zároveň porušeno i základní právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Obvodní soud pro Prahu 5 svým postupem, kdy odmítl odvolání stěžovatelky pro opožděnost, a Městský soud v Praze, který potvrdil předmětné usnesení, aniž by spolehlivě prověřil okamžik doručení odvolání, zabránily tomu, aby se stěžovatelka stanoveným postupem mohla domoci svého práva u nezávislého a nestranného soudu; jinými slovy, aby byl její opravný prostředek řádně projednán a bylo o něm rozhodnuto [obdobně nálezný sp. zn. I. ÚS 578/06 ze dne 14. 3. 2007 (N 49/44 SbNU 629), nálezný sp. zn. IV. ÚS 2492/08 ze dne 14. 7. 2011 (N 132/62 SbNU 79)].

Nález Ústavního soudu - IV. ÚS 2594/11

- Jako obiter dictum Ústavní soud připomíná názory odborné veřejnosti, dle nichž doručování do datových schránek bude nesporně klást "extrémní důraz na odpovědnost každého z nás a zejména pak na důsledný systém pravidelné kontroly datových schránek a do nich doručovaných datových zpráv. Neodpovědným se nepromíjí a více než kdy jindy tedy bude platit latinské přísloví "vigilantibus iura scripta sunt", tedy že "právo přeje bdělým." (Jan Šafra: Datové schránky a změny občanského soudního řádu v oblasti doručování, uveřejněno též v ASPI pod id. č. LIT34263CZ). V této souvislosti lze také připomenout, že ke kontrole datových schránek jejich majiteli je vytvořen dostatečný zákonný (ale i technický) prostor, neboť datové zprávy do nich doručené jsou ukládány a následně uchovávány po dobu 90 dnů (§ 6 odst. 1 prov. vyhl. č. 194/2009 Sb.). Po uplynutí této lhůty jsou datové zprávy smazány a je tedy na každém jednotlivém uživateli datové schránky, aby svou datovou

schránku pravidelně kontroloval a důležité dokumenty včas a řádně archivoval na jiném nosiči, eventuálně provedl konverzi dokumentů do listinné podoby (tamtéž jako v pozn. uvedené výše). V daném případě je zřejmé, že po skončení pracovní neschopnosti statutárního orgánu stěžovatelky dne 13. 9. 2010 tomuto orgánu nic nebránilo, aby datovou schránku stěžovatelky zkontroloval a se s platebním rozkazem, tj. datovou zprávu uloženou v datové schránce až přibližně do konce listopadu 2010, včas seznámil.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu - 7 Afs 60/2015-32

- Podle konstantní judikatury nedodržení formy doručení samo o sobě neznamená, že se doručení musí zopakovat. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 6. 3. 2009, č. j. 1 Afs 148/2008 - 73, uvedl, že „řádne doručení písemností v praxi znamená, že se písemnost zašle nebo odevzdá tomu, komu je určena, a že existuje důkaz o tom, že daná osoba písemnost převzala. Důvodem existence právní úpravy doručení je jistě mimo jiné i potřeba zabezpečit, aby si doručující správní orgány či soudy mohly být jisty, že se písemnost dostala do rukou adresáta. Je-li totiž adresát s obsahem písemnosti obeznámen, potom otázka, zda bylo doručení vykonáno předepsaným způsobem, nemá význam. Nedodržení formy tedy samo o sobě neznamená, že se doručení musí zopakovat, rozhodující je, zda se daná písemnost dostala do rukou adresáta“. Ústavnost takového závěru nezpochybil ani Ústavní soud, který v usnesení ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3807/11, označil za podstatné, zda se i přes formálně nesprávný postup písemnost dostane do rukou adresáta, který se s ní mohl seznámit a zvolit další procesní postup. V dané věci však není zřejmé, že by se stěžovateli dostala do dispozice výzva krajského soudu. Odhlédnout nelze ani od toho, že zástupce stěžovatele komunikoval s krajským soudem prostřednictvím své datové schránky (včetně zaslání návrhu na dokazování). Ostatně krajský soud poté, co zjistil, že společnost Schlesinger a Martének, advokáti, v. o. s. vstoupila do likvidace, doručoval rozsudek do datové schránky zástupce stěžovatele. V souvislosti s nesprávným zasíláním výzvy ve smyslu ust. § 51 s. ř. s. účastníku řízení je třeba poukázat i na čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Ust. § 51 s. ř. s. je výjimkou z tohoto obecného pravidla, přičemž jako ke každé jiné výjimce k ní musí být přistupováno restriktivně. Jen pokud jsou bezezbytku splněny všechny zákonné podmínky, je možno rozhodnout věc bez nařízení jednání. V opačném případě nelze účastníkovi řízení upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci, jak je mu garantováno v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 5. 2013, Pl. ÚS 31/10, ze dne 2. 2. 1995, sp. zn. I. ÚS 57/94, ze dne 20. 2. 1995, sp. zn. IV. ÚS 97/94, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2006, č. j. 2 Azs 190/2005 - 42).

Rozsudek Nejvyššího soudu - 21 Cdo 5117/2014

- Z uvedeného (mimo jiné) vyplývá, že adresátu, kterým je (tak jako tomu bylo v projednávané věci) orgán veřejné moci, soud prostřednictvím veřejné datové

sítě doručuje listiny především do jeho tzv. primární datové schránky (zřízené podle ustanovení § 6 odst.1 zákona o elektronických úkonech). Do další ("sekundární" či "aditivní") datové schránky lze orgánu veřejné moci listinu doručit, jen jestliže se spor nebo jiná právní věc týká organizační složky, pro jejíž potřebu byla další datová schránka zřízena, nebo jestliže se spor nebo jiná právní věc týká konkrétní agendy nebo činnosti orgánu veřejné moci (jeho organizační složky), pro jejíž výkon byla další datová schránka zřízena, popřípadě jestliže se spor nebo jiná právní věc jinak dotýká účelu, pro který byla další datová schránka orgánu veřejné moci zřízena. Datovou schránkou evidovanou podle zákona o elektronických úkonech je třeba ve smyslu ustanovení § 46 odst.1 o.s.ř. rozumět jak datovou schránku zřízenou podle ustanovení § 6 odst.1 zákona o elektronických úkonech, tak i další datovou schránku zřizovanou podle ustanovení § 6 odst.2 zákona o elektronických úkonech, přičemž doručení do další datové schránky je vymezeno (jako přípustné) účelem, pro který byla na žádost orgánu veřejné moci zřízena; byla-li další datová schránka zřízena například pro potřeby pouze jedné z vnitřních organizačních jednotek, neodpovídalo by účelu provozu takové datové schránky, aby do ní mohly být doručovány také listiny, které k této vnitřní organizační jednotce orgánu veřejné moci nemají žádný vztah. Okolnost, že je možné doručit adresátu listinu do další datové schránky orgánu veřejné moci, současně samozřejmě neznamená, že by bylo vyloučeno její účinné doručení do tzv. primární datové schránky; do datové schránky zřízené podle ustanovení § 6 odst.1 zákona o elektronických úkonech lze listinu doručit orgánu veřejné moci vždy, tedy i v případě, že je přípustné její doručení do další datové schránky zřizované na žádost podle ustanovení § 6 odst.2 zákona o elektronických úkonech.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu - 7 Asf 46/2010-51

- Na základě zákona č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o elektronických úkonech“) byly datové schránky bez podání žádosti zřízeny pro orgány veřejné moci, právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, právnické osoby zřízené zákonem, organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a insolvenční správce, a to do 90 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Pro tyto subjekty je používání datových schránek povinné. Na advokáty a daňové poradce dopadá ust. § 31 odst. 3 citovaného zákona, které stanoví, že ministerstvo zřídí advokátu a daňovému poradci datovou schránku podnikající fyzické osoby prvním dnem prvního kalendářního měsíce třetího roku po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Tím není dotčeno právo advokáta a daňového poradce na zřízení datové schránky podnikající fyzické osoby na žádost. V ust. § 4 odst. 2 zákona o elektronických úkonech je stanoveno pravidlo, že podnikající fyzická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky podnikající fyzické osoby. Z tohoto pravidla, že podnikající fyzická osoba může mít zřízenou pouze jednu datovou schránku podnikající fyzické osoby bez ohledu na počet podnikatelských činností, platí výjimka ve vztahu k advokátům, daňovým poradcům a insolvenčním správcům. Jak vyplývá z důvodové zprávy, pro advokacii, daňové poradenství a insolvenční správcovství se zřizuje samostatná datová schránka podnikající fyzické osoby. V praxi to znamená, že

např. insolvenční správce, který je současně překladatelem podnikajícím podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, bude mít ze zákona zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby pro insolvenční správce a může si nechat zřídit na žádost datovou schránku podnikající fyzické osoby pro překladatelství, případně další podnikatelské činnosti. Totéž platí v případě, že insolvenční správce vykonává také advokátní praxi. V současné době tedy může nastat situace, že např. insolvenční správce, který má ze zákona zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby pro insolvenční správce, a současně vykonává advokátní praxi, nemusí mít do uplynutí lhůty podle ust. § 31 odst. 3 zákona o elektronických úkonech zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby pro výkon advokacie. Totéž platí, je-li insolvenční správce současně daňovým poradcem

Rozsudek Nejvyššího soudu - 27 Cdo 143/2020

- Fyzická osoba, oprávněná jednat jménem právnické osoby podle § 21 o. s. ř. (ve spojení s § 120 z. v. r.) může jménem právnické osoby učinit elektronické podání podle § 22 z. v. r. i ze své datové schránky (z datové schránky fyzické osoby podle § 8 odst. 1 zákona o elektronických úkonech). V takovém případě je podání podepsáno touto fyzickou osobou (§ 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech) je-li přitom z podání zřejmé, že je činí jménem právnické osoby např. jako předseda jejího statutárního orgánu [§ 21 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], jde o podání této právnické osoby učiněné a podepsané fyzickou osobou oprávněnou jednat za dotčenou právnickou osobu.